

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

ΤΟ ΧΑΡΕΜΙ ΤΟΥ ΑΛΗ ΠΑΣΣΑ

Πίσω ἀπὸ τὰ καφάσια τοῦ Σεραγιού.—Σὶ τοσχαντερίει τοῦ τυράννου ἀρπάζειν τὸ ἄνθος τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος.—Τί εκινδύνευε πάλι ἡ εἰσιγένεια Δευρούτη;—‘Ω δάσκαλες Ἀναστάσιος Γκίνες μὲ τὰ κομμένα αὐτία και ἡ ώραια Νίτα;—Μία καμικοτραγιάνια σκηνή;—‘Οταν διάβαιναν τ’ ἀμάξια.—‘Ημέρες τρόμου και φρίκης.—‘Η ἀρπαγὴ τῆς Κυρδικαστικῆς.—Ζωντανές στὸν τάφο τευ!..

Όπως δόλοι οι κατά καιρούς τύραννοι της ἀνθρωπότητος, είτε και ὁ Ἀλῆ πασαδός υπέρβατος αἰσχρός και ἀκόλαστος. Για νὰ ικανοποιήσῃ τις στηνώντες ὄρεξεις του ἔχοντας μόνο διά τη μέσα, χωρίς κανένα δισταγμό. Ο βιογάφος του Χόλαντ μᾶς πληροφορεῖ διτι στὸ χαρέμι του Ἀλῆ ήταν κλεισμένες περισσότερες ἀπὸ 300 γυναικες Χριστιανές, Ὁθωμανίδες, Ἀρμανίτισσες, Κιρκάσιες, Ἀλά καὶ σε σεάργι, του ποὺ είχε στὴν ίδιατερη τον πατρίδα, τὸ Γεπελένι, ήταν κλεισμένες δάλες 60. Σ' αὐτὸ διούσε και ἡ ὠραία Γεωργιανή, μιτέρα του ἦταν τοῦ ιτιτούδον υἱοῦ του Σελήνη. Ἀπὸ τις γυναικες αὐτὲς ἀλλάζεις ήταν ἀγροασμένες μὲ κρήματα και δάλες του είχαν σταλεῖ ως δάσος ἀπὸ Ισχυρούς Τούρκον πασσάδες. Η περισσότερες δημας ήταν Χριστιανές ἀπὸ τὰ Γιάννενα η ἀλλοις τόποις τῆς Ἀλβανίας και Ἡπειρού, ὀραγμένες ἀπὸ τὰ σπίτια τους μὲ ἀπατήη μη τὴ βία. Ο ιστοριογράφος Φιλητᾶς λέγει: «Οι γυναικεινες του Ἀλῆ περιέλιπον πολλὰς ἐκαποντάδας παυθένων, δύον το ἀνθρο τῆς Ἐλλάδος δύοτι τὸ τύραννος ἐπροσθήθει εἰς τὰς εὐγενεστέρας πάντοτε οικογενείας νὰ ἐπιφέρῃ τὸν ἑξευτελισμὸν και τὴν ἔξουθνησιν. Συνήθως ἡρπαζεις τὴν θυτότηα ἀπὸ τὰς ἀγκάλιας τῶν γνέων και ἀν εύρισκε ἀντίστασην εἰς τὴν πρωτηή ἀποπειραν τῆς ἀρπαγῆς, ἔξεμάλνεις τὰς δυσκολίας διὰ τῶν βισσώνων και τῶν φυλακίσθων. Καὶ οι γυνοὶ του Ἀλῆ, δη Μουχτάρ, ο Βελῆς, δη Σαλήχ, ο Χουστίν, ο Μεχμέτ, κλ. ἐμμένυτο τὸ παράδειγμα ποὺ τοὺς ἔδινε ὁ πατέρας τους. Αμα ἐπλοροφορούντο ποὺ είχαν σύγχυον ή κόρην ἡ ἀδελήρην προκισμένην μὲ φυσικὰ θέλγητα, ζούσαν σὲ μιὰ παντοτενή λαχτάρα μὲ τὴ σκέψη διὰ ἀπὸ τὴ μάτι στιγμὴν τὴν ἀλλή θ' ἀκούσουν τοὺς τ σ ο-χ α ν τ αρ α ι ο ο ν σ του Ἀλῆ να χτυποῦν τὴν πότα γιά να τοὺς ἀτιμάσουν τὸ σπίτι. Γιά τούτο κλείναντας δύο βαθύτερα μποροῦσαν τις γυναικες τους, νὰ μὴ τὶς δη ἀνθρώπους μάτι και τὶς μαρτυρηση. Τις «έθαλάμευσον». Μέσα στα όχιτσινικά σπίτια μεγάλωναν κορίτσια ποὺ δέν τολμοῦσαν νὰ φανοῦν στὸ παράθυρο, ποὺ δὲν είχαν βγει ποτὲ ἔξω. **Κρύψουν, κορίτσι μου, και κάθηκες!** λέγειν οι κακόμοιρες οι μαγανάδες.

Μά οι προμηθευτές τοῦ ἀκολάστου 'Αλῆ καὶ τῶν γυνῶν του τρέχανε παγοῦ γ' ἀνθρώπινα θύμων καὶ ξίλιους καταχθόνιους τρόπους γὰρ ν' ἀνακαλύπτουν ἔκεινον ποὺ ζητοῦσαν. Ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀχρείων αὐτῶν γυναικοκυνηγῶν ήταν οἱ ρωμαϊός Τρήχη 'Αμπάζης, ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀστυνομίας τῶν Ἰωαννίνων. Τίς γυναικες αὐτὲς ὁ 'Αλῆς ἀφοῦ καρατούσην δύσον καιρὸν ηθελε στὸ Σεράγι του, κατόπιν τὶς ἐπάντερεν μὲν ὑπηρέτας του ή στρατιώτας ή ἄλλους. Τοῦτο ἐθεωρεῖτο ἔνδειξις μεγάλης εὐνοίας, καίτοι μηνυμονεύοντας πολλοὶ "Ἐνας ἀπὸ τοὺς 'Αλῆς τοῦ δουρύτην ἐβέβαλ οὐ 'Αλῆς νά παντερέψῃ τὸ γυνὸ του Ἰωαννήν μὲ τὴ «β α γι ο π ού λ α» του (ἔτοις τὶς ἐλλεγεὶς Ἀλιστερίνη Φίλου. Πρός τοῦτο ὁ τύραννος ἐπιτέλει αισθητὴ διαταγὴ — «επονυμιούσιν». Ἡ θετιμός οἰκογένεια Δουσιόβούτη ἡμᾶς ελαβε τὸ διαταγὴν νὰ κάμη τὸν ἀττιμωτὸ τοῦτο γάμο, ἐνίς μάναστατη. Καὶ ἐχριστάθη νὰ πληρώσῃ ἀκοιβά τὸν 'Αλῆ για νὰ τὸ ἀποφύγῃ. Τὸ διστοιχοῦ τοῦτο μπονγιούσινται σωζεῖται δὲν δόκημ στὰ χέρια τῆς ἐν 'Αθήναις ἀξιοτίμου οἰκογενείας Δουσιόντη.

Ἐννοεῖται δι τὸν Ἀλῆσ, παντρεύοντας τὶς τεσοῦπρες τὸν (τὶς ἐλεγε καὶ ἔτοι) μὲν τούρκους ή χριστιανούς, τὶς ἐποίκις, δχι βέβαια ηγυμνοκάρη, γιατὶ κοντά στ' ἀλλὰ ήταν καὶ πολὺ φιλάργυρος. Μιά μέρα προσκαλεῖ τὸν Ἀναστάσιον Γκίνον νὰ τοῦ μαλήσῃ. Ήταν Γιαννιώτης διδάσκαλος, βασανισμένος, νέος ἀνόμων εἰχε συλληφθεῖ ἀπὸ ληστὰς οἱ δόποι τοῦ είχαν κόψει τ' αὐτιά. Ό ταλαιπωρος ήταν πιθήκου ἀσχημότερος. Ό 'Αλῆς τὸν κοιτάζει μὲ τὰ πονηρά ματάκια του και τού λέει :

— Έενδι, ώρε μπέρο μό δάσκαλες, είσαι κουτσάντης και δάσκημού-
ης. Θηλυκό δὲ θέλεις νά σέ δῆ στα μάεια του... Λοιπόν χάίντες νά σέ
παντρέψω έγω νά σου δώσω τή τσουντρα μου τή Νίτσα, πού είνε
παχουλή κι' ἄφοράτη σά μουνχαλιμπή! ...

Ο δάσκαλος δρχισε να κλαίη—ποιός ξέρει, μπορει κι' από τη χρονιά του...Ωκαθέποτε αντίρροπες δεν επετέμπετο...”Οταν έπιγνωσαν η πάρευν τη νύφη, έκανεν μαρτίς ελός το Γκένο, τρέχει, έτσι έπιγνωσαν με τα νυφικά της, στον Άλη, πέφτει στα πόδια του και κλαί-

γοντας τὸν παρακαλεῖ νὰ μὴ τὴν βγάλῃ ἀπὸ τὸ χαρέμι του, γιατὶ αὐτὴ δὲν ἡθελεις γὰ παντερευτη. 'Ο Άλης ἐμβινει συλλογισμένος: «Αμήτι τὸ γαμπόδι τὶ νὰ τὸνε κάνουμε τῷφα, μπέρο μου» ρώτησε. «Δόξι του τὴ Λεπνούτσιο φιλάνγαδα μουν Πασσᾶ μουν, εἰπε η Νίνσα καὶ τῆς δίνω ὅλη μουν τὴν προΐκα!»

Ο 'Αλης διέταξε νά έτοιμαστεί η Λευκούνια. Στολίστηκαν ιψύφη και περιμόρια. Μόλις ήρθαν νά την πάρουν και είδες τό γαμπρό, έτρεξε κι' αυτή στα πόδια του 'Αλη και έκανε την ίδια σκηνή, άλλα ματαίως. Η φορά αυτή δύ τύφαννος ήταν στις καμένες του ώρες. Και ή Λευκούνια άναγκασθήτηκε νά πάρῃ τόν κουτσάρη δασκαλο... Όσο γά τη Νίτσα, αυτή στάθηκε πειδί τυχερή. 'Υστερή από λίγαν καιρού παντρεύτηκε τόν Δερβίς Χασάν, πλουσιώτατο αλβανό, συγγενή του 'Αλη και πέρασε κολάρ για κάμποσα χρόνια, τα γεράματά της δύως ήταν μπτάχα. Ή Νίτσα ή Γιανινάτσα που ήταν μιά φορά δια μαρπότρωα λουλούδι του 'Αλητασσοδικού χαρομού, πέθανε απάνω σε μιά ψάθι, σε μιά καλύβα γύφτων, στά Γιάννενα, έηρημη και έγκαταλειμένην...

Ο "Αγγελός συνταγματάρχης Άττη, που περιηγήθη τήν έποκη έκεινή την" Ήπειρο, γράφουσα στο τετράστομο βιβλίο τον τάλαντού της σχετικά : «Δείγμα ίδιαιτέρως εύνοιας του Σαπαράου θεωρεῖται άντα πότε χαρέμι τον προσφέρει ώς σύζυγον μίαγκ άπό τις έφωμένες του οικείων πον' θέλεις έξαιρετικώς νά τιμησ... Γά την τιμή αυτή παρά λίγο νά τρελλαθῆ ἀπό τέχνη καθαρά του ένας φίλος μου 'Οθωμανός, γραμματέας του Άλη, ὁ ποιος ἔλαβε ώς δῶρο μιά περικαλεστάτη Κιρκασίδια. 'Απεναντίας, δυσ' 'Αλβανοί έστησαν νά παντερούνται τέσσι ήδας, γιά νά μην ἄναγκασθούν νά λάβουν ένα τέτοιο δῶρο. 'Ηξεραν δέ πολύ καλά δτι ή ἀργησις ἐσήμαινα καταστούση·»

Αλλά μέσα στις ήδονες του χαροπειόν και τούς διαβατικούς του
ἔρωτες, ο 'Αλῆς τιμπήθηκε τέλος κι' αυτός μὲ τὴ σειρὰ τοῦ ἀπὸ^τ
ἀληθινὸν ἔρωτα. Τὸ πρόδγμα δὲν είνει ἀνεξήγητο, ἀφοῦ ἐρωτεύονται
καὶ οἱ τύρανοι. 'Οπας δὲν ὡραΐλτε στὰ πόδια τῆς 'Ομφαλίδος, ἐπειδὴ
κι' αυτός δεν στὰ πόδια ωραίας καὶ θελητικῆς γυναικας. 'Ηταν
πειδὴ καὶ δύμας η θηριώδης καρδιά του ἐπληγώθη ἀπὸ τὸ τέλος
του 'Ἐρωτα. 'Η γυναικα αυτὴ πού κατώρθωσε νὰ κάνῃ τὸν 'Αλῆ
σκλάβο της, ήταν η κοινοξάκουσμένη, η τραγουδισμένη Κυρά Βα-
σιλική...

Η Βασιλική ήταν κάθη τού Κίτου Κονταξή, ένδις από τούς καλλιτέρους νοικουραίους τῆς Πλάσεβίτσας. Θελτικωτάτη παιδούλος, δύκτη μολίς εῖδαν, δράπτης άπο τὴν ἄγκαρά του πατέρων τῆς. Ένα ἀδηλίον γύναιον, μαζί μεγαία, δόνυμά Μαρίνα Τσάπανα συγγενής από τὴν μητέρα τῆς Βασιλικής, ἔκανε γνωστή στὸν Ἀλῆτην ὑπαρκεῖ τοῦ μαροβόλου τούτου λουσιδούντοι καὶ προθυμοποιηθῆντα τοῦ τοῦτον φέρει στὸν χαρέμι. Μιά μέρα λοιπὸν τοῦ ἑτοῖς 1812, η Τσάπανα πού οὐ πόσοντείχαν από τὸ σπίτι ο γονεῖς τῆς Βασιλικής, η Τσά-

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΝΘΑΝΕΤΕ

ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

— Η σπουδαιοτέρα βιβλιοθήκη τού κόσμου είναι η Βιβλιοθήκη των Παρισίων. Περιλαμβάνει 2.200.000 τόμους και 185.000 χειρόγραφα.

— Πολλές φορές οι αδερφίδες περιέχουν άδαμαντες. Σέ μερικούς απ' αυτούς πού είστεν πρό έτών στη Ρωσία βρέθηκαν δρκετά συντριμματα άδαμαντων.

— Για σχηματίστε μίαν κατά προσέγγισιν ιδέαν τού μεγέθους τής γῆς, φθάνει ν' ανεβήται στήν κορυφή ένδις καμπαναριού και νά κυνηγήτε γύρω σας. Αν πάρετε πάρα 200.000 φορές το τοπείο πού βλέπετε τών κατά προσέγγισιν δύοκον τής γῆς.

— Τό μόνο καλό που μπορεῖ νά κάμη ένας φιλάργυρος είναι νά πεθάνη, είπε κάποιος σοφός.

— Ως πρός την άριστοκρατίαν τῶν πόλεων, κατά τή γνώμη "Αγγλους δημοσιογράφους ή πρώτη θέσης πρέπει νά δοθῇ στή Ρώμη, ή δευτέρα στούς Παρισίων, ή τερτίη στό Λονδίνο και ή τετάρτη στή Κωνσταντινούπολη.

— Τό πρότοι άποκοιμιζόμενο μέλος τού άνθρωπων σώματος είναι τά βλέφαρα, κατόπι δίκολους ή αίσθηση τής γεύσεως, μετά απ' αύτην η δροσήση, ή άκη και τελευταία ήπ' ολές ή άφη.

— Σε πολλά μέρη τής Σαξωνίας κατασκευάζεται τυρί από πατάτες. Είναι περιήτητο και έχει τήν ιδιότητα νά διατηρείται ωραίο πολλά χρόνια.

— Μιά από τις άνθρωπινες φυλές πού έξαφανίζονται σιγά-σιγά είναι η φυλή τῶν νήσων Ανδαμάν (στό Βεγγαλικό κόλπο). Άλγοι άνθρωπων άπομένουν έκει και τα παιδιά πεθαίνουν πολὺ μικρά.

— Ο Εξέγονος Πόντος ο νομάρχης «Μαύρη θάλασσα» από τούς Ταταρομογκόλους, τούς Βενετούς και τούς Γενονηγούς.

— Η Ιερουσαλήμ παραγάνεται από τό Ασσυριακό Οδόφορο - Σαλιν πού σημάνει «Πόλις Ειρήνης»

— Μιά διάδοση στή Νέα Υόρκη γιά νά «θαμβώνη» μὲ τήν κυριολεξίαν τούς θαυμαστάς της έκδηλησε δύνα διαμαντάκι στήν ακρην ένδος προσθίου δοντιού της.

Η ΣΑΡΑ ΜΠΕΡΝΑΡ ΚΑΙ Ο ΓΚΙΤΡΥ

Κάτοτε ή Σάρα Μπερνάρ έπαιζε στής Βρετανίας μὲ τήν Σασσαρί. Τό βρέδι τής παραστάσεως δ Γκιτρύ παρεκάλεσε τή Σάρα νά συνιμέψουν τήν παρότασαι διότι στάς δώδεκα θά τῶν περιήσειν σε στάθμο δ φίλον τού δίς Β..., μια πρωταγωνίστρια στό θεάτρου πού έφερεν έκεινο τό βρέδι τού Παράστασης.

— Εννοια σου Γκιτρύ, τού ειπε ή Σάρα, θά κάμω ώστε νά ξεμπεριθύμησε και πριν από τά μεωνύμητα.

— Ή πρώτη και ή δεύτερη πράξις συνιμεθώπουν. Στήν τρίτη δημόσιο δ Σάρα, πού ήθελε νά παιξη ένα παιγνίδι στή Γκιτρύ, δργοπορούσε πολλό. Έτσι δαν γελεύσαν ήταν δργά και δ Γκιτρύ για νά προφέστησε τήν φίλη τού έτρεζε σε στάθμο δύως ήταν ντυμένος, μὲ άνατολικό πλαδάριο κοστούμι και μ' ένα σαρικί σε κεφάλι. Τό νοοτιμώτερο ήταν διτή δ Γκιτρύ λημόρυνος νά δημιουργήσει πελώριο γιαταγάνι πού κρευστάν από τήν μέση του.

Δέγι ειχε δμως κάνει μερικά βήματα και τήν σταμάτησαν δυό δοντοφύλακες. Όπως έτρεζε, κυναίζοντας έδω και κεί και μέ την περίεργο κοστούμι του, τήν πηρού... για τρελλό και τήν ώδηγησαν σε πλησιέστερο γρύπα!

— Ο Γκιτρύ ειπε κι' έπαθε για ν' άποδειξει τήν ταυτότητα του και γύρισε σε σπίτι τον ζωτεραία από δύο ώρες γελώντας κι' ανέστη για τό πάθημα του.

τοιαναί έπήρε κοντά της τήν παιδιούλη και είδοποιήσεις τού παραμονεύοντας τεσχανταριάσιν τού Βεζύρη, οι διτοί τήν άρταξαν και τήν πήγανε στή γυναικωνίτη τού φροντίσιου. Έκλαιγε ή δυστυχημένη μικρούλα, δρογότανε, άλλα ματαίως. Ο πατέρας της, άφου μέπειλετείδια λύπη, τε έκανε τήν τάφο του στή δύοπτηστού σπιτιού του, ζωσθήκα σχοινί γύρω από τή μέση του και μὲ γηστείες, στερήσεις και προσευχής περιγένεταις τή ζωή του παρακαλούσεις τήν Παναγίας πού τήν ξαναδώση τήν άροδη του...

— Η Πασιληή Κονταϊή γίνεται η «μοιαία γυναικία» για τήν Αλή Πασσά. Και άξεις για δηγηθούμε σε μια ίδιατερη σελίδα τή μυθιστορηματική ζωή της.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ

(Το γλυκό σπίτι τής ζωής πονχε χαρά και δόξα ! ΣΟΛΩΜΟΣ)

Έχλόσης τό καταδύο μας, Μητέρα, και στάλην έστοιχεισας ή τουσκνίδα, μι' έπάνω στά καφάσια νύχτα-μέρα, τής έρωμας βάζεις ή άραχνη τή σφραγίδα.

Δέν εύωδαί τό σπίτι πέρα ώς πέρα από τή στοργική σου πλέον φροντίδα, κι' έρχεται ή θλίψη μόνο, ή νυχτερίδα, και τό ζωντει με κύκλους στόν άέρα...

Τά μάτια ώς βασιλέψουν ποινί άγαπούμε με τήν ένθυμησή τους μόνο ής ζούμε.

Κι' έγα και τής άγναντια τό σβυσμένο, με τού βοιδιά, με τού θρακιαί τό βόγγο, στή λύρα μου σκυψτός κρεμάνη και δένω τόν καημό σου, Μητέρα, μαυρο φιόγγο !

Στέφ. Δάσφνης

ΟΡΘΟΣ ΣΤΗΝ ΠΛΩΡΗ Ο ΧΑΡΟΝΤΑΣ

Όρθος στήν πλώρη ο Χάροντας και τό καράβι πάει, κι' ώς πάπια πλέοντας ή ζωή γλυκά χαμογελάει.

“Ομώς κι' άν φέγγεις ή θάλασσα κι' αστράφεις δ ουφανός, μαύρη υπηριαί τόποκτένει στήν πλώρη πέφτει έμπρος.

Μιά δύσισσο άτεντζυντας βαθυά και σκοτεινή, ποιά νάναι τάχα ή μοίρα μας ρωτιώμαστ' ή στερονή.

...Στή μαύρη νάντα σκοτεινιά μιά άγνιδα νά φωτάσι, ώς κυρενώνται ο Χάροντας και τό καράβι πάει.

ΣΤΟΝ ΚΑΜΠΟ ΑΛΑΡΓΑ

Στήν κάμπο άλλαργα, ωραία μου, φεγγοβούλουν δεύτερο ήλιος τάχυσσα παλάτια, μά τόση λάμψη σπινέται διταν φανούν πηλά στά παρασύνια τά δυό μάτια.

Τά μάτια τής βασιλοπούλας πού δχουνε τόν καροστήν τού καμπού έπειτελλάνει, ποι πάπια τήν πληγωμένη τον καρδιά δώρο τής ηρητούλας γιά νά κάνη.

Γοργά, γοργά μὲ πόθους και μ' άνθειατα πού δηλώδεις δπον δάμπιον στή ματιά του, ένων ήλιον παίζουν οι χρονές άχιτες στά τετράξανθα μαλλιά του.

Και πηαίνοντας τόν άκλουσθον τά λούλυσθα, τόν ίκλουσθον και τά πουλάκια ταΐσια, μαζέν του πηαίνει πάντα δ ουφανός κι' ή νύχτα μαζύν του μὲ τ' άστέρια.

Μ' δσο κι' άν πέρνει γρήγορα τό δρόμο του τάσσον άλλαργα πάπια τά παλάτια, μὲ τής Βασιλοπούλας τής γλυκιωδής τά μαζά, μαζά, άγάπη μου τά μάτια.

† Ιωσήφ Ραφτόπουλος

Η ΓΛΩΣΣΕΣ ΠΟΥ ΜΙΑΙΣΥΝΤΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ

“Η γλώσσα πού περισσότερο μιλεῖται στήν άσθμο ειγε ή Αγγλική. Τήν μιλούν 125 δλόκαπτα έκατομάτρια δάνθρωπων και θά τήν μιλούν σε μέλλον δάκρυμά της.

Δέντερον έρχεται ή Ρωσούπη γλώσσα, ή δύοπια μιλεῖται δπο 100 έκατομάτρια δάνθρωπων. Τήτην έρχεται ή Γερμανική πού μιλεῖται δπο 70 έκατομάτρια δάνθρωπων.

Τεράρητον έρχεται ή Γαλλική τήν δποία μιλούν 50 έκατομάτρια δάνθρωπων.

Μετά τήν Γαλλική έρχεται τήλος ή Ισπανικά, ή δποία δηλεῖται δπο 45 έκατομάτρια.